

CYFARFOD	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
DYDDIAD	16 Hydref 2025
TEITL	Strategaeth i economi Gwynedd (2025 i 2035): cyflwyno dogfen drafft
RHESWM DROS GRAFFU	Ar gais y Pwyllgor a dymuniad i sicrhau mewnbwn Aelodau i ddatblygu strategaeth ar gyfer economi Gwynedd.
AWDURON YR ADRODDIAD	Sioned Williams Pennaeth Economi a Chymuned Dylan Griffiths Rheolwr, Gwasanaeth Datblygu Economaidd Nia Bowden Rheolwr Rhaglen Cefnogi Busnes
AELOD CABINET	Cyng. R. Medwyn Hughes Aelod Cabinet Economi a Chymuned

1. PAM FOD ANGEN EI GRAFFU?

- 1.1. Yn unol â chais y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi, cyflwyno drafft o strategaeth ar gyfer datblygu economi Gwynedd rhwng 2025 a 2035.
- 1.2. Rhoi cyfle i'r Pwyllgor Craffu gynnig sylwadau ac adborth ar y strategaeth ddrafft cyn iddo gael ei ddatblygu ymhellach.

2. BETH YN UNION SYDD ANGEN EI GRAFFU?

- 2.1. Nid oes strategaeth ffurfiol ar gyfer datblygu economi Gwynedd yn ei gyfanrwydd.
- 2.2. Mae Gwynedd Llewyrchus yn un o flaenoriaethau [Cynllun y Cyngor](#). Mae wedi amlygu fod pwyslais cynyddol ar gydweithio rhanbarthol, a fod ansicrwydd ynglŷn ag ariannu prosiectau i gryfhau economi Gwynedd i'r dyfodol. O fewn y cyd-destun hwn cytunwyd fod angen datganiad o fwriad clir gan bartneriaid Gwynedd o sut dymunwn i'r economi lleol ddatblygu.
- 2.3. Yn dilyn ymchwil sylweddol ac ymgynghori helaeth – gan gynnwys gyda'r Pwyllgor Craffu – mae'r Adran Economi a Chymuned wedi llunio drafft cychwynnol o strategaeth ar gyfer economi Gwynedd sy'n adlewyrchu'r mewnbwn derbyniwyd.
- 2.4. Dymunir nawr derbyn mewnbwn ac adborth pellach gan rhanddeiliaid a phartneriaid y Cyngor cyn cadarnhau cynnwys y strategaeth.

3. CRYNODEB A'R MATERION ALLWEDDOL

- 3.1. Gofynnir am sylwadau ac adborth gan y Pwyllgor Craffu ar y canlynol:
 - Gweledigaeth y Strategaeth a'r disgrifiad o'r newid sydd ei angen (tud. 7, 19).

- Y tair thema sydd wedi eu hadnabod; mentergarwch, lle a pobl (tud. 7, 20 - 23).
- Y chwe blaenoriaeth a'r meysydd gweithredu cysylltiedig (tud. 7, 20 - 23).
- Y bwriad i weithio mewn partneriaeth i wireddu'r strategaeth (tud. 24).
- Ffurf a strwythur y cynllun gweithredu arfaethedig (tud. 27 ac ymlaen).

4. CEFNIDIR A CHYD-DESTUN

Pwyllgor Craffu Addysg a'r Economi

- 4.1. Ym [mhwyllgor Ionawr 2024](#) craffwyd y prosiect 'Creu'r amgylchiadau gorau posib yng Ngwynedd i fusnesau a mentrau cymunedol ffynnu, a chefnogi pobl Gwynedd mewn i waith' o fewn blaenoriaeth Gwynedd Llewyrchus Cynllun y Cyngor. Nodwyd fod yr angen i sicrhau ddatganiad clir or anghenion a'r blaenoriaethau ar gyfer economi Gwynedd yn dod i'r amlwg.
- 4.2. Ym [mhwyllgor Chwefror 2025](#) cadarnhawyd y bwriad i ddatblygu strategaeth i economi Gwynedd; darparwyd gwybodaeth am sefyllfa'r economi ac adborth cychwynnol rhanddeiliaid. Roedd ymrwymiad i ddychwelyd i'r Pwyllgor Craffu gyda drafft o'r strategaeth i dderbyn mewnbwn pellach yr Aelodau.

Cyd-destun gweithredu

- 4.3. Nid oes cynllun strategol yn ei le ar gyfer datblygu economi Gwynedd yn ei gyfanrwydd. Mae cynlluniau eraill wedi'u mabwysiadu sy'n ymdrin naill ai'n rhannol â'r economi yn y cyd-destun corfforaethol, neu sy'n rhoi sylw i agweddau economaidd penodol.
- 4.4. Mae [Cynllun y Cyngor](#) yn adnabod Gwynedd Llewyrchus un o saith blaenoriaeth gan sefydlu pedair prosiect o fewn y flaenoriaeth. Mae [Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri](#) yn canolbwyntio ar un rhan o'r economi a [Cynlluniau Adfywio Lleol Ardal Ni](#) yn cyfeirio at anghenion economaidd cymunedau ond nid oes cynllun strategol ffurfiol ar gyfer datblygu'r economi yn ei gyfanrwydd dros y tymor hwy.
- 4.5. Mae strwythur ariannu'r maes ar gyfer y dyfodol hefyd yn llai sicr o herwydd:
 - fod y Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) yn dod i ben flwyddyn nesaf ansicrwydd ynglŷn â dyfodol ARFOR a dim olynnydd i'r Gronfa Ffyniant Bro (LUF) sydd ariannu'r rhaglen Llewyrch o'r Llechi.
 - Pwyslais cynyddol gan Lywodraeth Cymru ar gydweithio rhanbarthol, yn enwedig yng nghyd-destun Uchelgais Gogledd Cymru a'r cyfrifoldeb lles economaidd sydd gan y Cydbwyllgor Corfforedig.
 - Buddsoddiad sylweddol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DG ym Mhorthladd Rhydd Ynys Môn a Pharth Buddsoddi Fflint a Wrecsam, ond dim cynlluniau cyfatebol ar gyfer Gwynedd.

Sail y strategaeth

- 4.6. Mae'r strategaeth yn deillio o ddadansoddiad meintiol o berfformiad economi Gwynedd a mewnbwn ansoddol ystod eang o rhanddeiliaid.
- 4.7. Ymchwiliwyd i berfformiad a chyfansoddiad yr economi o'i gymharu â'r rhanbarth, Cymru a'r DG ac ystyriwyd y cyd-destun - lleol, rhanbarthol, cenedlaethol a rhyngwladol - mae economi Gwynedd yn gweithredu ynddo. Cynhaliwyd adolygiad o strategaethau / cynlluniau ardaloedd eraill hefyd i geisio adnabod arfer da
- 4.8. Yn hydref 2024, gwahoddwyd busnesau yng Ngwynedd i ymateb i Arolwg Busnes. Roedd yn gyfle iddynt fynegi'r cyfleoedd a'r heriau a wynebant, eu bwriad i'r dyfodol a pha gymorth byddai'n fuddiol iddynt.
- 4.9. Mae cylch o gyfweiliadau hefyd wedi'u cynnal â rhanddeiliaid er mwyn deall y cyd-destun strategol a pholisi a weithredir ynddo. Roedd yn gyfle i rannu arbenigedd a deall cyfleon, heriau a phosibiliadau cyd-weithio. Yn allanol, mae'n cynnwys y sefydliadau canlynol:
- Llywodraeth Cymru
 - Uchelgais Gogledd Cymru
 - Partneriaeth Sgiliau Gogledd Cymru
 - Busnes Cymru
 - Prifysgol Bangor.
 - Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
 - ADRA
 - Ffederasiwn Busnesau Bychain (FSB) Cymru
 - Partneriaeth Twristiaeth Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035
 - Undeb Amaethwyr Cenedlaethol (NFW) ac Undeb Amaethwyr Cymru (FUW)
 - Rhwydwaith Mentrau Cymunedol Gwynedd
 - Mantell Gwynedd
 - GISDA
- 4.10. Ar 9 Gorffennaf 2025, cyflwynwyd eitem i Grŵp Ymgynghorol SPF Gwynedd fel modd o ymgysylltu ag ystod bellach o rhanddeiliaid ar draws y sectorau preifat, y drydedd sector a'r sector gyhoeddus.
- 4.11. O fewn y Cyngor, mae sgysiau wedi'u cael â swyddogion yn y timau canlynol:
- Swyddogion Iaith Cymraeg (Gwasanaethau Corfforaethol)
 - Swyddogion yr Uned Gaffael (Gwasanaethau Corfforaethol)
 - Swyddogion y Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy (Economi a Chymuned)
 - Swyddogion y Strategaeth Llechen Lân (Tîm Arweinyddiaeth Gorfforaethol).

Ffur y strategaeth

- 4.12. Amgaeir drafft cychwynnol o strategaeth i economi Gwynedd yn Atodiad 1 ar gyfer

derbyn adborth a sylwadau'r Pwyllgor Craffu, partneriaid y Cyngor yn datblygu'r economi lleol a rhanddeiliaid allweddol.

4.13. Mae'r ddogfen yn cynnwys dwy ran:

Rhan un:

EIN STRATEGAETH I DDATBLYGU ECONOMI GWYNEDD AR GYFER 2025 I 2035

Y rhan yma sy'n adnabod yr angen ac yn gosod allan y cyfeiriad hirdymor ar gyfer datblygu economi sy'n gweithio er budd trigolion lleol a'n cymunedau.

Yma mae:

- Rhinweddau a nodweddion Gwynedd wedi eu crynhoi
- Yr achos dros weithredu a'r newid sydd ei angen
- Gweledigaeth wedi ei osod
- Themâu ar gyfer gweithredu wedi eu hadnabod
- Blaenoriaethau ar gyfer pob thema gyda meysydd gweithredu
- Dull o fesur cynnydd yn erbyn gweledigaeth a blaenoriaethau'r strategaeth

Mae rhan yma o'r ddogfen hefyd yn cynnwys adran ar roi'r strategaeth ar waith (adran 8). Fe welwch fod sicrhau strategaeth i ardal Gwynedd (nid i'r Cyngor yn unig) a gweithio mewn partneriaeth yn rhinweddau creiddiol sy'n cael eu hadlewyrchu yn y dymuniad i sefydlu 'Fforwm Economi Gwynedd'.

Rhan Dau

EIN CYNLLUN CYFLAWNI I DDATBLYGU ECONOMI GWYNEDD YN 2025/26

O'i natur mae strategaeth yn pwysleisio ymdrech hirdymor sydd i'w gwireddu drwy ystod o weithgareddau dros amser.

Mae angen trosi amcanion y strategaeth yn weithred ac i'r perwyl hwn bydd cynllun gweithredu blynyddol i'r strategaeth wedi ei ddatblygu gan Fforwm Economi Gwynedd, a bydd yn cael ei ddiweddarau'n barhaus.

Bydd y Cynllun Gweithredu yn rhestru a) cynlluniau i ddatblygu'r economi sydd ar waith a b) y cynlluniau hynny sydd yn y broses o gael eu datblygu, gyda'r bwriad o dargedu arian pan fydd ar gael.

Bydd cynlluniau gweithredol ac arfaethedig yn cael eu mesur yn erbyn blaenoriaethau'r strategaeth a'r ardaloedd fydd yn elwa.

Bydd cynllun gweithredu cyntaf y strategaeth ar gyfer 2026/27 yn cael ei baratoi gan Fforwm Economi Gwynedd wedi iddo gael ei sefydlu. Yn y cyfamser mae enghraifft darluniol o ffurf arfaethedig y Cynllun Gweithredu wedi ei gynnwys yn y ddogfen drafft sydd ynghlwm (atodiad 1).

5. YMGYNGHORI

- 5.1. Fe amlinellir yr ymgynghori sydd wedi bod yn sail i'r strategaeth drafft yn 4.6 i 4.11 uchod

6. DEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU) 2015

- 6.1. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod cyfrifoldeb ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i weithredu mewn modd cynaliadwy a chyfrannu at lesiant cenedlaethau heddiw, yn ogystal â chenedlaethau'r dyfodol. Mae'n ystyried llesiant mewn modd cyfannol, gan gynnwys agweddau economaidd a chymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol.
- 6.2. Mae Atodiad 2 yn cynnwys ein hasesiad Deddf Llesiant ar gyfer y Strategaeth. Mae'n cyflwyno Strategaeth Economaidd Gwynedd, a'r modd y'i datblygwyd, a sut mae'n bodloni gofynion a phwrs y Ddeddf, gan gynnwys yr Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy (h.y., y Pum Ffordd o Weithio) a'r Saith Nod Llesiant.

7. EFFAITH AR NODWEDDION CYDRADDOLDEB A'R GYMRAEG

- 7.1. Mae Atodiad 3 yn amlinellu'r ystyriaeth a roddir i'r Gymraeg yn Strategaeth Economaidd Gwynedd. Mae'n adnabod prif nodweddion y berthynas rhwng y Gymraeg a'r economi yng Ngwynedd, ac yn dangos sut mae'r Strategaeth yn ymateb i'r nodweddion hyn er mwyn cryfhau'r Gymraeg.
- 7.2. Bydd yr Aseiad Cydraddoldeb yn cael ei baratoi wrth gwblhau'r Strategaeth ar ei ffurf terfynol.

8. Y CAMAU NESAF

- 8.1. Mae'r ddogfen drafft yn cael ei rhannu nawr gyda partneriaid lleol a rhanddeiliaid allweddol.
- 8.2. Ar sail unrhyw adborth, bydd y strategaeth yn cael ei haddasu ac yna ei dylunio yn barod i'w mabwysiadu.
- 8.3. Bydd y Strategaeth ddiwygiedig yn cael ei chyflwyno i Gabinet Cyngor Gwynedd yn gynnar yn flwyddyn newydd ac yn cael ei mabwysiadu gan y Cyngor llawn yn y gwanwyn.
- 8.4. Yn y cyfamser, bydd Fforwm Economi Gwynedd yn cael ei sefydlu'n anffurfiol i lunio cynllun gweithredu 2026/27.